

bobnela je bistra studenčina, ter pretakala se v skalnate medenice. Kmalu naprej dospeli smo na „Španski trg“ (Piazza di Spagna), ki je eden izmed večih in najlepših celega Rima. Velika zgradba, ki omejuje ta trg proti izhodu, je sloveča „Propaganda“, t. j. ustav, v katerem se šolajo misijonarji za vse narode sveta, in v katerem je bival in študiral njega dni tudi naš slavnoznani rojak in poznejši srednje-afrikanski provikar dr. Ignacij K noblehar. Pred „Propagando“ stoji visok kamniten steber, čegar vrh kinča kip Marije brez madeža spočete. Tje naprej k desni roki peljejo iz trga za monumentalnim vodnjakom prezale in široke kamnate stopnice visoko gor do cerkve presvete Trojice, ki je s svojim krasnim sprednjim licem velik kinč vsemu trgu. Grič, na katerem ta cerkev stoji, imenuje se „Monte Pincio“. Primaknjen je tedaj tik mestu, na njem je prekrasni perivoj, in od tam ima obiskovalec razgled čez ves Rim.

Iz Španskega trga zavozili smo v ulico „Via Babuina“. Tu nas je čakalo še nekaj žalnega; videli smo namreč stavbo ravno v delu, katero protestantje široko-ustno imenujejo „hišo molitve“, ki bo pa imela le namen, širiti med stanovnike sv. Rima krive nauke Lutrovih zmot. Proti koncu te ulice vstavil je voznik: bili smo pred gostilno „Hotel de la Ville“. Gosp. kanonik Črnčič povedal nam je bil uže prej, da zahteva gostilničar na dan po 3 franke za stanovanje od ene osebe; djal pa je tudi, da v primeri na nazočnost velikega števila tujcev in na odličnost gostilne to ni veliko, ter da bi se cenejše javljne kje stanovanje dobilo. Bili smo zadovoljni s tem, in prijazni gosp. kanonik se je zdaj od nas poslovil. Prav veselilo nas je, ko smo tu dobili ostale znance iz Ljubljane, s katerimi smo se bili v veliki gnječi na kolodvoru zgrešili; tudi Hrcegovince našli smo uže v tej gostilni. Dali ste se po željah naših č. g. Peterlina, posestniku Šmidu in meni dve sobi ena poleg druge, česar smo bili vsi prav veseli.

Ko smo odložili svojo prtljago, podali smo se koj v spodnje gostilnične sobe. Šla je ura uže na eno čez poldan, toplega zavžili še nismo bili nič; ni bilo toraj čudo, da smo vsi želeli dobiti kaj pod zobe. Ker je kazalo, da bomo na skupni obed (table d' hote) morali še dolgo čakati, sem si skušal pri glasoviru (ki je stal v predsobi velike obednice, in na katerega sem namestu zamujene maše ssv. Petru in Pavlu na čast zaigral nekatere njune slovenske pesme) vtolažiti nadležni želodec, — pa, ni šlo! Zahtevali smo toraj koj posebej juho (katero je bilo toliko, da se je dobro skriilo dno krožnika, — pač dosti za pokusiti) a za najesti se je veliko premalo; dobili smo zraven tudi še pečenko in salato. (Pečenka je veljala za teletnino; a morala je tista žival že precéj velik volič biti.) Kruh je bil malo ali pa nič boljši, kot v Jakinu; edino vino, tamno-rudeče barve, bilo je dobro. In račun o vsem ravno popisanem? No! ta nam je pokazal, da nas rimljanske gostilne hočejo dreti s pilo in ne z nožem. Gosp. Peterlin, Šmid in jaz plačali smo nekaj soldov čez 17 frankov! Po našem slovenskem pregovoru „kaj tacega ni za večkrat, ampak za nikoli več“ — toraj tudi vabila za vsakdanji skupni obed (kar bi bilo pač cenejše stalo) nismo hoteli sprejeti.

Po obedu bi se bilo po tako dolgem in trudapolnem popotvanji pač prileglo malo počitka; ali tega si nismo hoteli privoščiti. Preveč namreč nas je želja gnala na grobe prvakov apostoljskih, katerih god v Rimu obhajati in praznovati bili smo tako srečni prvokrat, in brž ko ne tudi zadnjikrat v življenji. Od „Hotel de la Ville“ imeli smo le malo korakov na družega izmed glavnih rimskih trgov, imenovanega „Piazza del Popolo“. Tje smo se tedaj koj po obedu podali. Rim je velikansko mesto, ppzidano na sedmerih gričih, obdano in ograjeno

krog in krog od močnih, začrnelo-rujavih zidov. Štirinajst vrat je skoz to obzidje, izmed katerih je dvoje zazidanih; skoz družih dvanajst peljejo vhodi v mesto. „Piazza del Popolo“, t. j. ljudski ali narodni trg, z visokim obeliskom ob sredi, je zato posebno znamenit, ker je, akoravno je tik mestnih vrat, „Porta del Popolo“ imenovanih, tedaj na kraji mesta, vendar nekako osredelek njegov zato, ker se od tod cepijo tri glavne ceste Rima enako trem zvezdnim žarkom; ali da dam boljšo priliko: enako trem močnim deblom, od katerih se razprostirajo kakor veje od drevja neštnevilne ulice celega velikanskega mesta. Leva glavna cesta „Via Babuina“ namreč, nam je uže nekoliko zana. Skoz njo pripeljal je pot od kolodvora; dospeti se pa more po njej tudi do dveh izmed najbolj slovečih svetišč rimskega mesta, k baziliki „Marije Snežnice“, imenovane tudi „Marija večja“ (S. Maria Maggiore), in od nje naprej k baziliki pri „Sv. Janezu v Lateranu“. — Druga srednja cesta, imenovana „Via del Corso“, je glavna in najbolj znamenita vsega Rima. Ona, bi djal, prereže mesto ravno skoz sredo, in pelje naravnost dol do velikanskih raznovrstnih razvalin starega Rima, tje dol, kjer so stolovali starodavni sloveči, pa tudi slaboglasni rimski cesarji, imeli svoje palače, zbornice, sodišča, gledališča, ječe itd. Tretja glavna ulica „Via di Ripetta“ pelje k desni in to proti najznamenitejšemu kraju novega ali sedanjega Rima, proti baziliki sv. Petra. Po tej cesti napotili smo se tudi mi. Šli smo memo jugoslovanskega vstava pri Sv. Jeronimu, prišli kmalu do kraja, kjer se nam je k desni pokazala globoka struga reke Tibere; šli smo po tej poti še nekoliko naprej, potem pa se zavili v novo ulico k desni roki. Konec nje ostali smo strmé! Tri glavne stavbe rimskega mesta so se nam pokazale tu skupno: Angeljski most, ki pelje čez reko Tiber; njemu nasproti velikanski Angeljski grad; čez mestna poslopja ob levi pa se je dvigala po vsem svetu sloveča in znana kuplja Št. Peterske bazilike.

(Dalje prihodnjič.)

Slovstvo.

* „Statističko izvješće trgovačko-obrtničke komore v Zagrebu obuhvaćajuće sve gospod. grane komorskoga okružja za godinu 1880. sa osovratom na cjelo razdobje od godine 1876—1880“ imenuje se ravno nam došla 296 strani obsegajoča prav lično tiskana knjiga, polna zelo mičnega statističnega gradiva o gospodarskih razmerah naših sosedov Hrvatov. Spregovoriti hočemo še več o tej zanimivi knjigi.

* „Gedanken eines Laien über Materialismus und insbesondere Darwinismus“ imenuje se nam došla, ravno izdana brošurica, katera jedrnato ugovarja Darwinovim načelom, ter sklepa tako-le: Pisatelj teh vrst žalibog si ni bil zmirom v tako jasni zavesti, o bitji Božjem, kakor zdaj, pa uže pred več leti je začel o tem vprašanji bolj resno premišljevati in ni dolgo trajalo, da so ga vsa nasprotstva, ki svet polnijo, k prepričanju peljala: da onemoglosti nasproti mora biti vsega mogočnost, še bolj mu pa je bilo to jasno, ko je opazil, kako nedosledna so mnjenja Darvinova o continuity v tem, da duševni svet iz vrste spusti in s tem skuša stvarnika odstraniti.

* „Oesterreichs geschichtliche Jubiläumstage in den Jahren 1882. und 1883. von Sigmund Berger“ imenuje se knjižica, ki na 68 straneh in v 3 oddelkih popisuje vstanovljenje avstrijske države in posebno 600letnico, odkar so združene ž njo Štajarska, Kranjska itd., na-

dalje 500letnico združenja Trsta in 200letnico, odkar je bilo dunajsko mesto oprošteno Turkov. — Črticam tem dodanih je več ličnih podob.

Mnogovrstne novice.

Zanimivo je vedeti, kako so razkropljeni po svetu naši domačini Kranjci in Kranjice; nasproti pa tudi, od kod so nedomačini na Kranjskem bivajoči. Ljudsko številenje od 31. decembra l. 1881 nam kaže sledeče številke:

	moških:	žensk:	skupaj:
V deželi je bilo Kranjcev	222,249	245,538	467,787
Na Nižeavstrijskem	3987	1800	5787
„ Gornjeavstrijskem	506	230	736
v Solnograškem	153	64	217
na Štajarskem	8501	5631	14.132
na Koroškem	3703	2531	6.234
v Tržaškem	4586	6445	11.031
na Goriškem	772	919	1691
v Istri	1051	920	1971
na Tirolskem	268	162	430
na Predarelskem	36	14	50
na Českem	326	236	662
na Moravskem	193	116	309
v Šleziji	67	35	102
v Galiciji	69	29	98
v Bukovini	3	2	5
v Dalmaciji	203	133	336
na Ogerskem in Erdeljskem	1353	58	1411
na Hrvaškem in Slavonskem	4338	541	4869
na Reki	72	162	234
v vojaški Krajini	99	22	121
v Bosni in Hercegovini	225	23	248
v unanjih deželah	1261	95	1356
neznano kje	857	218	1075
			<u>520.892</u>

Na Kranjskem pa je ob času številenja bivalo nedomačinov, in to:

	moških:	žensk:	skupaj:
z Nižeavstrije	244	255	499
z Gornjeavstrijskega	84	70	154
z Solnograškega	21	15	36
z Štajerskega	1694	1747	3441
z Koroškega	465	437	902
z Tržaškega	226	266	492
z Goriškega	947	832	1779
z Istre	283	210	493
z Tirolskega	132	82	214
z Predarelskega	4	4	8
z Českega	598	499	1097
z Moravskega	232	236	468
z Šlezije	54	61	115
z Galicije	38	27	65
z Bukovine	1	2	3
z Dalmacije	17	37	54
			<u>9830</u>

Politične stvari.

Uradniki pa minister Taaffe.

Ko je pred nekaj časom državni poslanec pl. Plesner šel gor v svoj volilni kraj Eger agitirat tako strastno zoper Taaffejevo ministerstvo, da je bil govor njegov konfisciran, so mu pristaši njegovi še posebno zaradi strastnih napadov na vlado vredili veliko slavljenje.

Teh demonstracij sta se vdeležila z očitnim nasprotovanjem zoper vlado med drugimi tudi c. kr. namestništa svetovalec Veith in c. k. viši finančni svetovalec Bitter. — Ravno tako godilo se je in se, kedar je prilika, še godi pri nas v Ljubljani, ne da bi se bil dotičnim uradnikom las skrivil.

V zgoraj omenjenem slučaju pa se je vedenje imenovanih c. kr. uradnikov ministru Taaffe-u vendarle prenedostojno zdelo in premestil jih je iz službenih ozirov — kakor se faksijski opoziciji navadno zgodi, vsaj na veliko prijetnejše mesto — v Prago. — Levični časniki, se ve da, s krvavimi črkami opisujejo to „nezaslišano“ postopanje brezozirne sedanje vlade, premeščena uradnika pa sta vesela zavolj sladke kazni, in našla bodeta gotovo posnemovalcev, kakor se je uže pri nas imenoval tak uradnik, ki hoče po tej zdaj ne več ne navadni poti priti v boljšo službo in v mestu njemu bolj povoljno.

Naši dopisi.

Iz Trsta 4. julija. — Njih cesarska kraljeva visokost cesarjevič Rudolf blagovolil je prevzeti pokroviteljstvo za „delavsko podporno društvo“ v Trstu. Veliko veselje med tržaškimi Slovenci je zaradi te visoke časti; društvo postalo bo veliko, in potem je vse obrekovanje nekaterih intrigantov prestriženo, hudobneži so poparjeni, iztrgana jim je krinka z obraza.

Novomesto 28. junija. — V noči od 26. na 27. t. m. je k soseski sv. Mihael-Stopiče spadajoča vas Vélíki Cerovec, strašni požar obiskal, kateri je ugoden zarad sape kmalu vsa stanovališča, pohištva, vso zalogo klaje in žita, obleko in druga orodja 27 posestnikom, potem streho cerkvenega zvonika, dva zvonova in cerkveno klet upepelil. Zgorelo je tudi 7 prešičev in 5 kozlov. Škode je čez 45.000 gold. Za olajšanje nadloge pogorelcem v tem žalostnem stanu prosim vljudno, da bi slavno uredništvo blagovolilo po poti slavnega lista za daritev milih darov za jako nesrečne pogorelce spodbujati in došle doneske meni poslati.

Vredništvo „Novic“ bo prav radovoljno sprejemalo in do c. kr. okrajnega glavarstva v Novomesto odposiljalo.

Iz Notranjske Bistrice. — Lansko leto je bil po prizadevanji in trudu našega župana gosp. Aleks. Ličana naši lepi podružnici krasen zvonik prizidan. Binkoštna praznike so zapeli ž njega prvokrat trije novi, lepo ubrani zvonovi, katere je gosp. Alb. Samassa, ljubljanski zvonar, prav hvalevredno, lepo harmonično izdelal. Občina je popolnoma ž njegovim delom zadovoljna. Le en glas je, da tako prijetnega zvonjenja ni daleč okrog. — Naš spoštovani gosp. dekan leži še zmerom smrtno bolan; ravno ko je slovesno nove zvonove vpeljal, ga je mrtvud hudo zadel. Bog nam ga še ohrani, to je srčna želja cele fare. Letina do sedaj še precéj dobro obeta, le suša nas je uže nekoliko tretji začela. Šadja, posebno češpelj, bo prav malo, dasiravno so prav lepo cvetele. Slana nam ni mnogo škodovala.

Iz spodnje Idrije 28. junija. — Tare nas dvojna kuga, ena živino, druga pa naše ubogo ljudstvo. Bolezen kozé po mestu Idriji in spodnji Idriji močno napada in za ene dni na posteljo poklada, po Idriji pa tudi ene smrt pobira. Pri nas sta dva odraščena umrla; drugi, ki se prehlajenja varujejo, vsi ozdravijo; samo nekaj otrok je tudi za kozami umrlo.

Druga naša nadloga je pri živini, kar nam zmiraj hujše škoduje, dim in smrad idrijskih žgalnih peči živega srebra.